

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра адвокатури

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ АДВОКАТУРИ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2020

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор

_____ В.Я. Тацій

Харків 2020

Програма навчальної дисципліни «Основи адвокатури» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 42 с.

Розробники:

О.М. Овчаренко, докторка юридичних наук, доцентка,
доцент кафедри адвокатури

І.В. Назаров, доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри адвокатури

Затверджено на засіданні кафедри адвокатури
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри – Т.Б. Вільчик, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	10
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	17
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	17
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	17
4.3. Освітні технології та методи навчання	18
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості набутих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	18
4.5. Навчально-методичне й інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	21
Додаток 1.Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	35
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	39
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання і предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни.....	42

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета викладання навчальної дисципліни – формування як системи знань про правове регулювання інституту адвокатури в Україні й види діяльності адвоката в різних видах судочинства, визначення їх взаємозв'язку зі змінами, що відбуваються у правовій системі держави в умовах сьогодення; розкриття поняття «адвокат», «адвокатура», «права і обов'язки адвоката», «гарантії адвокатської діяльності», «етика адвоката», так і системи наукових поглядів щодо змісту основних видів і організаційно-правових форм здійснення адвокатської діяльності в Україні; активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти у сфері адвокатології як науки про адвокатуру; розвиток умінь і навичок застосування законодавства, яке регламентує організацію та діяльність адвоката на практиці.

Завдання:

- надання системи теоретичних знань про адвокатуру як важливий правозахисний інститут держави, його змістовного наповнення, принципів і суміжних правових категорій;
- засвоєння термінології, яка пов'язана із інститутом адвокатури та основними видами і організаційно-правовими формами діяльності адвоката;
- формування умінь і навичок щодо аналізу нормативно-правових актів, що регулюють адвокатуру як важливий правозахисний інститут держави, а також застосування законодавства, яке унормовує основні види й організаційно-правові форми діяльності адвоката.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: вибіркова.

1.3. Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Економічна

теорія» «Цивільне право (Частина 1)», «Кримінальне право (Загальна частина)».

1.4. Кореквізити: «Адміністративне право», «Цивільне право (Частина 2)», «Кримінальне право (Особлива частина)», «Трудове право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес».

1.5. Постреквізити: «Господарське право», «Адміністративне судочинство», «Кримінальний процес», «Цивільний процес».

1.6. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК 1. Здатність визначати сутність інституту адвокатури, базових категорій і понять адвокатської діяльності.

ПК 2. Здатність аналізувати правові основи адвокатської діяльності.

ПК 3. Розуміння сутності правового статусу адвоката та його основних елементів, зокрема, права, обов'язки, юридична відповідальність адвоката.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в основних етапах генезису інституту адвокатури.

ПК 5. Уміння аналізувати і тлумачити законодавство, яке регламентує організаційно-правові форми адвокатської діяльності.

ПК 6. Здатність формулювати власне обґрунтоване бачення системи органів адвокатського самоврядування та шляхів удосконалення їх діяльності.

ПК 7. Здатність до надання короткого висновку щодо окремих фактичних обставин, які стосуються різних видів адвокатської діяльності, із обґрунтованим посиланням на положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПК 8. Знання і розуміння міжнародних стандартів адвокатської діяльності, вміння застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПК 9. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного застосування матеріального і процесуального права.

ПК 10. Вміти проводити розмежування обставин, необхідних для успішної адвокатської діяльності, і діяти відповідно до узгодженого із клієнтом плану.

ПК 11. Уміння аналізувати проблеми правового забезпечення гарантій адвокатської діяльності, знаходити шляхи їх вирішення.

ПК 12. Здатність аналізувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для забезпечення потреб своєї професійної діяльності.

ПК 13. Здатність вільно використовувати в адвокатській діяльності доступні інформаційні технології і бази юридичних даних.

ПК 14. Здатність працювати в команді разом з іншими адвокатами, формуючи власний внесок у досягнення поставленого правового завдання.

ПК 15. Здатність до розуміння основних правових і етичних засад взаємодії адвоката з клієнтом.

ПК 16. Здатність до надання роз'яснень з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог адвокатської етики, належного дотримання принципу конфіденційності й уникнення конфлікту інтересів.

ПК 17. Вміння складати проект ордеру адвоката, довіреності на представництво інтересів адвоката в суді.

ПК 18. Здатність розробляти проекти угоди адвоката про надання правової допомоги у різних видах адвокатської діяльності.

ПК 19. Розуміння правової природи і різновидів захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні.

ПК 20. Здатність характеризувати форми представництво адвокатом прав та законних інтересів осіб у цивільному судочинстві.

ПК 21. Уміння надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві.

ПК 22. Здатність розуміти і пояснювати специфіку діяльності адвоката в системі безоплатної правової допомоги.

ПК 23. Здатність розміти і пояснювати сутність і правове регулювання конституційного судочинства, а також ролі адвоката у ньому.

ПК 24. Вміння орієнтуватися в можливостях інституту медіації для адвоката у різних видах судочинства.

ПК 25. Здатність формулювати проект правової позиції адвоката у справах адміністративної юрисдикції.

ПК 25. Вміння розуміти зміст і різновиди правової допомоги адвоката у справах господарської юрисдикції.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Визначати сутність інституту адвокатури, базових категорій і понять адвокатської діяльності.

ПР НД 1.2. Аналізувати правові основи адвокатської діяльності.

РН НД 1.3. Розуміти сутність правового статусу адвоката та його основних елементів, зокрема, права, обов'язки, юридична відповідальність адвоката.

РН НД 1.4. Орієнтуватися в основних етапах генезису інституту адвокатури.

РН НД 1.5. Аналізувати і тлумачити законодавство, яке регламентує організаційно-правові форми адвокатської діяльності.

РН НД 1.6. Формулювати власне обґрунтоване бачення системи органів адвокатського самоврядування та шляхів удосконалення їх діяльності.

РН НД 1.7. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин, які стосуються різних видів адвокатської діяльності, із обґрунтованим посиланням на положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН НД 1.8. Знати і розуміти міжнародні стандарти адвокатської діяльності, вміти застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН НД 1.9. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного застосування матеріального і процесуального права.

РН НД 1.10. Проводити розмежування обставин, необхідних для успішної адвокатської діяльності, і діяти відповідно до узгодженого із клієнтом плану.

РН НД 1.11. Аналізувати проблеми правового забезпечення гарантій адвокатської діяльності, знаходити шляхи їх вирішення.

РН НД 1.12. Аналізувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для забезпечення потреб своєї професійної діяльності.

РН НД 1.13. Вільно використовувати в адвокатській діяльності доступні інформаційні технології і бази юридичних даних.

РН НД 1.14. Працювати в команді разом з іншими адвокатами, формуючи власний внесок у досягнення поставленого правового завдання.

РН НД 1.15. Розуміти основні правові та етичні засади взаємодії адвоката з клієнтом.

РН НД 1.16. Надавати роз'яснення з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог адвокатської етики, належного дотримання принципу конфіденційності й уникнення конфлікту інтересів.

РН НД 2.1. Складати проект ордеру адвоката, довіреності на представництво інтересів адвоката в суді.

РН НД 2.2. Розробляти проекти угоди адвоката про надання правової допомоги у різних видах адвокатської діяльності.

РН НД 2.3. Розуміти правову природу і різновиди захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні.

РН НД 2.4. Характеризувати форми представництво адвокатом прав та законних інтересів осіб у цивільному судочинстві.

РН НД 2.5. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві.

РН НД 2.6. Розуміти і пояснювати специфіку діяльності адвоката в системі безоплатної правової допомоги.

РН НД 2.7. Розміти і пояснювати сутність і правове регулювання конституційного судочинства, а також ролі адвоката у ньому.

РН НД 2.8. Орієнтуватися в можливостях інституту медіації для адвоката у різних видах судочинства.

РН НД 2.9. Формулювати проект правової позиції адвоката у справах адміністративної юрисдикції.

РН НД 2.10. Розуміти зміст і різновиди правової допомоги адвоката у справах господарської юрисдикції.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури та статусу адвоката

Модуль 2. Основи діяльності адвоката у різних видах судочинства

Експлікація модулів компетентнісно орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання і предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 6,0 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 180 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента – 6–8.	Рівень освіти – перший (бакалаврський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Модуль 1 Лекції: 22 Практичні заняття: 26 Самостійна робота: 77 Модуль 2 Лекції: 10 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 35 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури та статусу адвоката

Адвокатура як правозахисний інститут, її сутність, місце та значення.

Адвокатура як правозахисний інститут, її сутність, місце та значення у юридичному механізмі захисту прав людини. Правова природа адвокатури, її роль в умовах формування правової держави в Україні. Адвокатура та держава: основні принципи та напрями взаємодії. Місце і роль інституту адвокатури у механізмі судової влади. Адвокатура та громадянське суспільство. Вплив глобалізації на розвиток адвокатури в Україні. Проблема адвокатської монополії в Україні: аргументи за і проти. Сучасний стан та перспективи розвитку інституту адвокатури в Україні.

Основні етапи становлення та розвитку інституту адвокатури.

Історико-правові передумови становлення та етапи розвитку інституту адвокатури у світі. Адвокатура Стародавньої Греції та Риму. Судове представництво в Київській Русі у IX-XIII століттях та його характерні риси. Організація адвокатури за Литовськими статутами XVI ст. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится Малороссийский народ» XVIII ст. Адвокатура в період судової реформи 1864 року. Розвиток адвокатури

в радянський період. Розвиток демократичних засад організації Адвокатури України.

Правові основи діяльності адвокатури. Поняття і класифікація правових основ діяльності адвокатури. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» як основне джерело правового забезпечення адвокатури. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти. Конституційно-правові основи діяльності адвокатури України. Рішення Конституційного Суду України як джерело правового регулювання адвокатури. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти як джерело правового регулювання інституту адвокатури. Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини та діяльності адвокатури: їх класифікація та загальна характеристика. Роль Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини та правових позицій Європейського суду з прав людини в становленні інституту адвокатури. Рішення Верховного суду та інших судів як джерело правового регулювання інституту адвокатури. Акти Національної асоціації адвокатів України як джерело правового регулювання інституту адвокатури.

Основоположні принципи та засади здійснення адвокатської діяльності. Поняття, значення принципів адвокатської діяльності. Зміст та система принципів: інституціональні, організаційні, функціональні. Характеристика інституціональних принципів адвокатури України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аналіз. Принцип незалежності, принцип професійної компетентності, принцип конфіденційності, принцип уникнення конфлікту інтересів, принцип доступності правової допомоги. Характеристика організаційних принципів адвокатури України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аналіз. Принципи територіальності, спеціалізації, корпоративного самоврядування. Характеристика функціональних принципів адвокатури України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аналіз. Принципи ефективності, розумної винагороди, мультидисциплінарності. Характеристика принципів адвокатури України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аналіз.

Основи правового статусу адвоката. Порядок та умови доступу до професії адвоката в Україні. Процедура складання кваліфікаційного іспиту. Порядок проходження стажування. Правовий статус стажиста. Правовий статус помічника адвоката. Особливості статусу адвоката іноземної держави. Єдиний реєстр адвокатів України. Юридична відповідальність адвоката: особливості притягнення та види. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Особливості оподаткування адвокатської діяльності. Особливості рекламування адвокатської діяльності.

Основні види адвокатської діяльності. Поняття та загальна характеристика видів адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення; надання правової допомоги свідку у кримінальному провадженні; представництво інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні; представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами; надання правової допомоги під час виконання та відбування кримінальних покарань.

Професійні права та обов'язки адвоката. Поняття та система гарантій адвокатської діяльності. Права та обов'язки адвокатів: класифікація та загальна характеристика. Професійні права адвокатів. Професійні обов'язки адвокатів: перед клієнтом; перед судом. Поняття та система гарантій адвокатської діяльності. Проблеми забезпечення гарантій адвокатської діяльності в Україні. Міжнародно-правові стандарти гарантій адвокатської діяльності. Юридична відповідальність адвоката: особливості притягнення та види. Правила фінансового моніторингу для адвоката-2020. Гонорарна практика адвоката: національні й міжнародні стандарти.

Організаційно-правові форми здійснення адвокатської діяльності: загальна характеристика. Організаційно-правові форми адвокатської діяльності України: види та загальна характеристика. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуально. Адвокатське бюро як одна з організаційних форм адвокатської діяльності в Україні: порядок реєстрації та основи діяльності. Адвокатське об'єднання як організаційно-правова форма діяльності адвокатури України: порядок реєстрації та основи діяльності. Електронний Особистий кабінет адвоката: питання використання сервісу. Проблеми оподаткування адвокатської діяльності.

Адвокатське самоврядування як організаційна основа адвокатури. Засади та завдання адвокатського самоврядування в Україні. Правовий статус та структура Національної асоціації адвокатів України. Організаційні форми адвокатського самоврядування в Україні. Конференція адвокатів регіону: порядок скликання та повноваження. Рада адвокатів регіону: повноваження, порядок формування та діяльність. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: склад, структура та повноваження. Ревізійні комісії: види, повноваження, склад та порядок формування. Рада адвокатів України: повноваження, порядок формування та діяльність. З'їзд адвокатів України: статус, повноваження та склад. Акти органів адвокатського самоврядування: система та загальна характеристика. Фінансове забезпечення діяльності органів адвокатського самоврядування.

Етичні основи діяльності адвоката. Етичні стандарти адвокатської професії: поняття, завдання і функції. Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів адвокатської професії. Загальна характеристика Правил адвокатської етики України. Основні принципи етичної поведінки адвокатів. Етичні засади взаємовідносин адвоката з клієнтом. Проблема узгодження правової позиції у справі. Конфлікт інтересів та шляхи його розв'язання. Випадки, коли адвокат повинен відмовитися від доручення. Етичні засади взаємовідносин адвоката та суду, адвоката та інших учасників судового провадження, адвоката та посадових осіб органів державної влади. Етичні аспекти відносин між адвокатами. Правила поведінки адвокатів у соціальних мережах: етичні аспекти. Юридична відповідальність адвоката за порушення Правил адвокатської етики. Відповідальність адвоката за неповагу до суду. Етичні аспекти дисциплінарної відповідальності адвоката.

Основи взаємодії адвоката з клієнтом. Перша зустріч адвоката з клієнтом: правові, етичні та психологічні аспекти. Обставини, які виключають участь у справі адвоката як представника або захисника особи. Проблеми комунікації з клієнтом під час прийняття та виконання доручення клієнта. Довіра і особиста порядність адвоката як основа взаємовідносин адвоката з клієнтом. Угода про надання правової допомоги адвоката з клієнтом. Документи, які посвідчують повноваження адвоката. Обов'язки адвоката перед клієнтом відповідно до Правил адвокатської етики. Відмова адвоката від клієнта та відмова клієнта від адвоката. Етичні аспекти відносин адвоката з клієнтом — юридичною особою.

Модуль 2. Основи діяльності адвоката у різних видах судочинства

Основи діяльності адвоката у кримінальному судочинстві. Правові засади діяльності адвоката у кримінальному судочинстві України. Міжнародні стандарти захисту особи у кримінальному судочинстві. Основні засади забезпечення незалежності адвоката у кримінальному провадженні. Адвокат-захисник підозрюваного, обвинуваченого у кримінальному провадженні. Правові підстави та підстави допуску адвоката до участі у кримінальному провадженні. Адвокат-представник потерпілого у кримінальному провадженні.

Адвокат свідка у кримінальному провадженні. Поняття та порядок здійснення адвокатського розслідування. Проблеми участі адвоката у проведенні слідчих дій. Тактика і методика захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого. Проблема визначення правової позиції захисника у справі. Захисна промова адвоката в суді: структура та зміст. Особливості оскарження вироку суду у кримінальному судочинстві. Роль адвоката при поданні апеляційної та касаційної скарги. Альтернативні процедури врегулювання правових конфліктів у кримінальному судочинстві та роль адвокатури в їх реалізації. Особливості здійснення захисту прав обвинуваченого у суді присяжних.

Основи діяльності адвоката у цивільному судочинстві та у процесі медіації. Правові засади діяльності адвоката у цивільному процесі: поняття та види. Організація роботи адвоката в цивільному процесі під час представництва інтересів фізичних та юридичних осіб. Формулювання та узгодження із клієнтом правової позиції по справі. Підстава представництва адвокатом прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб в суді. Права й обов'язки адвоката - представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві. Способи запобігання конфлікту інтересів адвокатом. Організація діяльності адвоката при підготовці до участі в розгляді цивільних справ. Складання позовної заяви, інших документів. Структура та зміст позовної заяви. Підготовка та подання письмових доказів разом з позовною заявою. Діяльність адвоката на стадії судового розгляду цивільних справ. Доказова діяльність адвоката у цивільному судочинстві. Промова адвоката в суді. Правова допомога адвоката при перегляді судових рішень в апеляційній інстанції. Особливості цивільної юрисдикцій. Правова допомога адвоката при перегляді судових рішень в касаційній інстанції. Особливості цивільної юрисдикцій. Особливості адвокатської діяльності при альтернативному вирішенні спорів у цивільному судочинстві. Роль адвоката під час укладення мирової угоди.

Основи діяльності адвоката у господарському та адміністративному судочинстві. Правова регламентація і підстави участі адвоката у

господарському судочинстві. Організація роботи адвоката в ході досудового врегулювання та вирішення господарських спорів. Права адвоката в господарському судочинстві. Підтвердження повноважень адвоката в господарському судочинстві. Методика й тактика захисту юридичної особи адвокатом в господарському судочинстві. Проблеми формулювання адвокатом правової позиції у справі при поданні позову до господарського суду. Робота адвоката з доказами в господарському судочинстві. Адміністративне судочинство: мета, завдання і основоположні принципи. Система адміністративних судів. Процесуальний статус адвоката в адміністративному судочинстві. Права та обов'язки адвоката. Підтвердження повноважень адвоката в адміністративному судочинстві. Правова допомога адвоката при перегляді судових рішень в апеляційній інстанції. Особливості господарської та адміністративної юрисдикцій. Правова допомога адвоката при перегляді судових рішень в касаційній інстанції. Особливості господарської та адміністративної юрисдикцій. Представництво адвокатом інтересів осіб при розгляді справ про адміністративні правопорушення. Проблеми формулювання адвокатом правової позиції при розгляді справ про адміністративні правопорушення.

Основи діяльності адвоката у системі безоплатної правової допомоги.

Інститут безоплатної правової допомоги: правова природа та особливості адміністрування. Сутність конституційного права на безоплатну правову допомогу. Міжнародні стандарти БПД та правове забезпечення права на БПД в Україні. Принципи державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги (принцип верховенство права; законність; доступність безоплатної правової допомоги; забезпечення якості безоплатної правової допомоги; гарантоване державне фінансування). Коло суб'єктів, наділених правом надання безоплатної вторинної правової допомоги. Безоплатна первинна правова допомога. Безоплатна вторинна правова допомога. Система органів і установ, що надають безоплатну вторинну правову допомогу. Управління системою

надання безоплатної правової допомоги та її фінансування. Система безоплатної правової допомоги у зарубіжних країнах.

Основи діяльності адвоката у Конституційному Суді України. Роль і місце Конституційного Суду України в системі органів державної влади. Повноваження Конституційного Суду України. Структура Конституційного Суду України. Форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: правова природа, суб'єкти і порядок подання. Методологічні аспекти складання конституційної скарги адвокатом. Умови прийнятності конституційної скарги. Права та обов'язки адвоката як учасника конституційного провадження. Відповідальність за порушення порядку проведення засідань в Конституційному Суді України. Процедура розгляду конституційної скарги у Конституційному Суді України. Роль адвоката у супроводженні конституційної скарги: стратегічні та тактичні аспекти. Організаційно-правові проблеми і перспективи розвитку інституту конституційної скарги в Україні.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу і види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи;
- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час цього виду роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: доопрацювання матеріалів лекції; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій;

підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів і змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством інших країн, яке регламентує адвокатську діяльність, відповідну судову практику тощо. Самостійна робота призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемне навчання, контекстне навчання, студентоцентроване навчання, аудіовізуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних і практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю й система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів тощо.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум			
max 10	max 8	max 5	max 7	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки

	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок
	1	Прогаляни в знаннях, студент слабо володіє матеріалом роботи
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки
	8	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплені фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи
Залік	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.

		3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР (ред.01.01.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.03.2003 р. № 436-IV (27.02.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1996 р. №1798-XII (ред. від 16.08.2020 р.).URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (ред. від 11.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212⁻²⁴) від 07.12.1984 р. №8073¹-X (ред. від 23.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

6. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) від 07.12.1984 р. №8073¹-X (ред. від 23.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2003 р. № 2341-III (ред. від 23.04.2021р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651 -VI (ред. від 17.03.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
9. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
11. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (ред. від 13.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
12. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 №1402-VIII (ред. від 10.12.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
13. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI (ред. від 18.07.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
14. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
15. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів від 09.06.2017 р. (зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України від 15.02.2019 р.). URL : <https://ips.ligazakon.net/document/MUS28627>
16. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції, затверджене рішенням Ради адвокатів України від

12.04.2019 р. № 41 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020р. № 118). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text>

17. Положення про помічника адвоката, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 25.09.2015 р. № 113 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 25.07.2018 р. № 109)

URL : https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-07-25-polozhennya-109_5b597bee364e2.pdf

18. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21.09.2019 р. № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf

19. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text

20. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією 12-ти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text

21. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини від 05.03.1996 р. № 994_324. (Ратифікована Україною від 23.06.2004 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text

22. Рекомендації (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків: прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-зустрічізаступників міністрів 25.10.2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf

23. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або

застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. №1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п#Text>

24. Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2011 року №8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-п#Text>

25. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-п#Text>

26. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затверджені рішенням Ради адвокатів України від 15.12.2017 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr281871-17#Text>

27. Положення про Раду адвокатів України, затверджене Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001418-12#Text>

28. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: Затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0004418-12#Text>

29. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. URL: https://uba.ua/documents/doc/polozhennja_vrka.pdf

30. Інструкція з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування, затверджена наказом Заступника Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України В.А. Гвоздія від 20 червня 2013 р. №32/1/3-13. URL:

<https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/2013.06.20-instrukciya-z-dilovodstba.pdf>

31. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 26 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 109 від 25.07.2018 р.). URL:**https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2018-07-25-poryadki-109_5b597b1f8c28b.pdf**

32. Порядок обробки персональних даних у базах персональних даних, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.11.2017 р. № 218. URL:**https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2017-11-16-poryadki-250_5a449b1c28668.pdf**

33. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (нова редакція), затверджене рішенням Ради адвокатів України від 03.02.2017 р. № 4 (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України 13.10.2018 р. № 176). URL:**https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-10-13-polozhennya-176_5c3709045642e.pdf**

34. Регламент Ради Адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 р. № 115. URL:**https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS32341?an=1&ed=2020_06_18**

35. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 4-5.07.2014 р. № 78. (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2015 р. №163). URL:**https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/reglamenti/2015-12-17-reglamenti-163_567da39598745.pdf**

36. Регламент Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. №77 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2019

р. № 148). URL:
<https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/reglamenti/reglament-kdka.pdf>

37. Рішення Ради адвокатів України № 7 «Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом)» від 27.09.2013 р.

URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2016-03-17-r-shennya-rau-7_56eac5731ca07.pdf

38. Рішення Ради адвокатів України № 25 від 17.12.2012 р. «Про встановлення плати за складання кваліфікаційного іспиту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr025418-12#Text>

39. Рішення Ради адвокатів України № 45 від 16.02.2017 р. «Про особливості участі адвокатів, адвокатських бюро та об'єднань у відносинах фінансового моніторингу». URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-02-04-r-shennya-rau-45_58b820b727365.pdf

40. Рішення Ради адвокатів України № 74 від 27.07.2013 р. «Про забезпечення дотримання прав адвокатів, які здійснюють безоплатну вторинну правову допомогу». URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2019-06-26-r-shennya-rau-74_5d3ad49947cf7.pdf

41. Рішення Ради адвокатів України № 103 від 16.02.2013 року «Про розмежування юрисдикцій кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та рад адвокатів Києва та Київської області». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

42. Рішення Ради адвокатів України № 183 від 27.07.2013 року «Про затвердження Порядку дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів» (Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів). URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

43. Рішення Ради адвокатів України № 215 від 27.09.2013 року «Про прийняття радами адвокатів регіонів рішень про видачу свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю особам, які звернулися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту у період з 16.08.2012 р. до 16.02.2013 р.». **URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf**

44. Рішення Ради адвокатів України № 221 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснення щодо сплати щорічних внесків адвокатів, які змінили адресу робочого місця». **URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rozyasnennya/2013.09.27-rozyasnennya-221.pdf>**

45. Рішення Ради адвокатів України № 227 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснень стосовно стажу роботи у галузі права для осіб, які отримали вищу юридичну освіту». **URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf**

46. Рішення Ради адвокатів України №249 «Про надання роз'яснень щодо видачі посвідчення адвоката України особі, яка склала присягу адвоката України та щодо випуску посвідчення адвоката України нового зразка». **URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2013.1.19-rishennya-249.pdf>**

47. Порядок допуску до складання кваліфікаційного іспиту, порядок складання кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складання кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270 (зі змінами, внесеними рішеннями Ради адвокатів України від 14 лютого 2020 року № 28). **URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02-14-poryadki-28_5e5d2a24c9799.pdf**

48. Програма складання кваліфікаційного іспиту, затверджена рішенням Ради Адвокатів України № 113 від 21.09.2019 р.

URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2019-09-21-programi-113_5dad5355b8c5.pdf

49. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2018 р. № 80 (зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020 р. № 121).

URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2020-11-17-polozhennya-121_5fc64e07e0a02.pdf

50. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджена рішенням Ради адвокатів України № 72 від 21.09.2020 р.

URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2020-09-21-programi-72_5fc64626951c3.pdf

51. Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 182 від 27.07.2013 р. (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 181 від 25.10.2014 р.).

URL:<https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.10.25-pologennya-181.pdf>

52. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 27 (Із змінами, внесеними згідно з Рішенням Ради адвокатів № 238 від 19.11.2013р.).**URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr027871-12#Text>**

Література

1. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL:

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv.pdf?sequence=1>

2. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.
3. Бірюкова А. М. Правовий статус адвоката і адвокатури: вітчизняна модель у контексті процесів глобалізації: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.10. Київ: Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2019. 492 с.
4. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури. Форум права. 2017 р. Вип. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf
5. Vilchuk T. Duties of a lawyer to a court and to a client: foreign scientific doctrine and proposals for the legislation of Ukraine. Russian Law Journal. 2018;6(4):62-99. <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>.
6. Вільчик Т, Святоцька В. Міжнародні стандарти адвокатури: проблеми імплементації у національну правову систему. Право України. 2019. № 12: с. 54-59.
7. Vilchuk, T., Sokolova, A., & Demchyna, T. (2021). Regulation of advocacy profession: global trends. Cuestiones Políticas, 39(69), 689-706. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.43>
8. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.
9. Вільчик Т.Б, Професійні права адвокатів та гарантії адвокатської діяльності у країнах Європейського Союзу / Науковий вісник Ужгородського Національного університету. 2018. С 143-147.
10. Вільчик Т.Б. Гарантії дотримання принципу конфіденційності у адвокатській діяльності (порівняльний аналіз законодавства Європейського Союзу та України) // Юрист України. № 3-4 (32-33). 2015. С. 34-40.
11. Вільчик Т. Б. Роль адвоката у реалізації функції медіації у кримінальному судочинстві / Т.Б. Вільчик // Право та інновації : наук.-практ.

журн. / ред.кол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Харків : Право, 2015. № 4. С. 144 – 150. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/Vilchyk12.pdf>

12. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 6. С. 211-215

13. Джабурія О. О. Організаційні форми адвокатської діяльності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2020. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14431>

14. Дроздов О. Сучасні тенденції розвитку кримінального процесу України (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини). Право України. 2017. № 12. С. 102-116.

15. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remesko. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. Journal of Advanced Research in Law and Economics. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. С. 603-615.

16. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. С. 345.

17. Зейкан Я. П. Адвокат: кримінальні справи : метод. поради : у 2 ч. Київ : Дакор, 2012. 728 с.

18. Зейкан Я. П. Адвокат: цивільні справи : метод. поради. К. : Дакор : Світ книг, 2012. 688 с.

19. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі. Київ: Дакор, 2016. 640 с.

20. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.

21. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
22. Кони А.Ф. Нравственные начала в уголовном процессе. Собрание сочинений в 8-ми томах. М.: Юрид. лит., 1967.
23. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 184 с.
24. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 36-42. URL:<http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2019/11/7.pdf>.
25. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalnosti-yurysta.pdf>
26. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.
27. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с.
28. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: : навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [Т. Б. Вільчик, І. В. Назаров, О. М. Овчаренко та ін.]. Харків : Право, 2021. 448 с.
29. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.
30. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування.

[URL:http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

31. Погорецький М. А., Сергєєва Д. Б. Тактика захисника: поняття, зміст та місце в системі криміналістичної тактики. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 2 С. 113-123. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2016_Sergeeva.pdf

32. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту в кримінальному провадженні. Київ: Фенікс. 2018. 158 с.

33. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с.

34. Скрябін О. М. Захисник в кримінальному процесі: нормативно-правове дослідження: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.09. Запоріжжя. 2017. 455 с.

35. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL:
<https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національної асоціації адвокатів України. URL:
<https://unba.org.ua/>

Офіційний веб-портал системи Безоплатної правової допомоги в
Україні. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри адвокатури. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/2316-osnovy-advokatury.html>

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПК 1. Здатність визначати сутність інституту адвокатури, базових категорій і понять адвокатської діяльності. ПК 2. Здатність аналізувати правові основи адвокатської діяльності. ПК 3. Розуміння сутності правового статусу адвоката та його основних елементів, зокрема, права, обов'язки, юридична відповідальність адвоката.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПК 4. Здатність орієнтуватися в основних етапах генезису інституту адвокатури. ПК 5. Уміння аналізувати і тлумачити законодавство, яке регламентує організаційно-правові форми адвокатської діяльності. ПК 6. Здатність формулювати власне обґрунтоване бачення системи органів адвокатського самоврядування та шляхів удосконалення їх діяльності.
ЗК3. Знання й розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності	ПК 7. Здатність до надання короткого висновку щодо окремих фактичних обставин, які стосуються різних видів адвокатської діяльності, із обґрунтованим посиланням на положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. ПК 8. Знання і розуміння міжнародних стандартів адвокатської діяльності, вміти застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПК 9. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного застосування матеріального і процесуального права. ПК 10. Вміти проводити розмежування обставин, необхідних для успішної адвокатської діяльності, і діяти відповідно до узгодженого із клієнтом плану.

	ПК 11. Уміння аналізувати проблеми правового забезпечення гарантій адвокатської діяльності, знаходити шляхи їх вирішення.
ЗК7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.	ПК 12. Здатність аналізувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для забезпечення потреб своєї професійної діяльності. ПК 13. Здатність вільно використовувати в адвокатській діяльності доступні інформаційні технології і бази юридичних даних.
ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПК 14. Здатність працювати в команді разом з іншими адвокатами, формуючи власний внесок у досягнення поставленого правового завдання.
ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПК 15. Здатність до розуміння основних правових і етичних засад взаємодії адвоката з клієнтом. ПК 16. Здатність до надання роз'яснень з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог адвокатської етики, належного дотримання принципу конфіденційності й уникнення конфлікту інтересів.
ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтувати.	ПК 17. Вміння скласти проект ордеру адвоката, довіреності на представництво інтересів адвоката в суді. ПК 18. Здатність розробляти проекти угоди адвоката про надання правової допомоги у різних видах адвокатської діяльності.
ЗК1.3. Навички збору й аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК 19. Розуміння правової природи і різновидів захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні. ПК 20. Здатність характеризувати форми представництво адвокатом прав та законних інтересів осіб у цивільному судочинстві. ПК 21. Уміння надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві. ПК 22. Здатність розуміти і пояснювати специфіку діяльності адвоката в системі безоплатної правової допомоги. ПК 23. Здатність розміти і пояснювати сутність і правове регулювання

	конституційного судочинства, а також ролі адвоката у ньому.
ЗК1.6. Здатність бути лідером, брати на себе відповідальність, стимулювати до досягнення спільної мети.	ПК 24. Вміння орієнтуватися в можливостях інституту медіації для адвоката у різних видах судочинства. ПК 25. Здатність формулювати проект правової позиції адвоката у справах адміністративної юрисдикції. ПК 25. Вміння розуміти зміст і різновиди правової допомоги адвоката у справах господарської юрисдикції.
СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПК 1. Здатність визначати сутність інституту адвокатури, базових категорій і понять адвокатської діяльності. ПК 2. Здатність аналізувати правові основи адвокатської діяльності. ПК 3. Розуміння сутності правового статусу адвоката та його основних елементів, зокрема, права, обов'язки, юридична відповідальність адвоката.
СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.	ПК 4. Здатність орієнтуватися в основних етапах генезису інституту адвокатури.
СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	ПК 5. Уміння аналізувати і тлумачити законодавство, яке регламентує організаційно-правові форми адвокатської діяльності. ПК 6. Здатність формулювати власне обґрунтоване бачення системи органів адвокатського самоврядування та шляхів удосконалення їх діяльності.
СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.	ПК 7. Здатність до надання короткого висновку щодо окремих фактичних обставин, які стосуються різних видів адвокатської діяльності, із обґрунтованим посиланням на положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. ПК 8. Знання і розуміння міжнародних стандартів адвокатської діяльності, вміння застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПК 9. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного застосування матеріального і процесуального права.

	ПК 10. Вміти проводити розмежування обставин, необхідних для успішної адвокатської діяльності, і діяти відповідно до узгодженого із клієнтом плану.
СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формулювати та обґрунтовувати правові позиції.	ПК 11. Уміння аналізувати проблеми правового забезпечення гарантій адвокатської діяльності, знаходити шляхи їх вирішення. ПК 12. Здатність аналізувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для забезпечення потреб своєї професійної діяльності.
СК13. Здатність до критичного й системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПК 13. Здатність вільно використовувати в адвокатській діяльності доступні інформаційні технології і бази юридичних даних. ПК 14. Здатність працювати в команді разом з іншими адвокатами, формуючи власний внесок у досягнення поставленого правового завдання.
СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних і конфіденційної інформації.	ПК 15. Здатність до розуміння основних правових і етичних засад взаємодії адвоката з клієнтом. ПК 16. Здатність до надання роз'яснень з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог адвокатської етики, належного дотримання принципу конфіденційності й уникнення конфлікту інтересів.
СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПК 17. Вміння скласти проект ордеру адвоката, довіреності на представництво інтересів адвоката в суді. ПК 18. Здатність розробляти проекти угоди адвоката про надання правової допомоги у різних видах адвокатської діяльності.
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	ПК 19. Розуміння правової природи і різновидів захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні. ПК 20. Здатність характеризувати форми представництво адвокатом прав та законних інтересів осіб у цивільному судочинстві.
СК1.1. Знання системи права й законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.	ПК 21. Уміння надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві. ПК 22. Здатність розуміти і пояснювати специфіку діяльності адвоката в системі безоплатної правової допомоги.

СК1.3. Знання і розуміння порядку розгляду юридичних спорів, що виникають між суб'єктами правових відносин.	ПК 23. Здатність розміти і пояснювати сутність і правове регулювання конституційного судочинства, а також ролі адвоката у ньому. ПК 24. Вміння орієнтуватися в можливостях інституту медіації для адвоката у різних видах судочинства.
СК1.4. Здатність ухвалювати рішення з юридичної справи відповідно до чинного законодавства.	ПК 25. Здатність формулювати проект правової позиції адвоката у справах адміністративної юрисдикції. ПК 25. Вміння розуміти зміст і різновиди правової допомоги адвоката у справах господарської юрисдикції.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і/ або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.	№ 1	РН НД 1.1. Визначати сутність інституту адвокатури, базових категорій і понять адвокатської діяльності.
ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	№ 1	ПР НД 1.2. Аналізувати правові основи адвокатської діяльності. РН НД 1.3. Розуміти сутність правового статусу адвоката та його основних елементів, зокрема, права, обов'язки, юридична відповідальність адвоката.
ПРН3. Проводити збір й інтегрований аналіз матеріалів із різних джерел.	№ 1	РН НД 1.4. Орієнтуватися в основних етапах генезису інституту адвокатури.
ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	№ 1	РН НД 1.5. Фанлізувати і тлумачити законодавство, яке регламентує організаційно-правові форми адвокатської діяльності. РН НД 1.6. Формулювати власне обґрунтоване бачення системи органів

		адвокатського самоврядування та шляхів удосконалення їх діяльності.
ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	№ 1	РН НД 1.7. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин, які стосуються різних видів адвокатської діяльності, із обґрунтованим посиланням на положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	№ 1	РН НД 1.8. Знати і розуміти міжнародні стандарти адвокатської діяльності, вміти застосовувати положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ПРН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.	№ 1	РН НД 1.9. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного застосування матеріального і процесуального права.
ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	№ 1	РН НД 1.10. Проводити розмежування обставин, необхідних для успішної адвокатської діяльності, і діяти відповідно до узгодженого із клієнтом плану.
ПРН12. Донести до респондента матеріал з певної проблеми доступно і зрозуміло.	№ 1	РН НД 1.11. Аналізувати проблеми правового забезпечення гарантій адвокатської діяльності, знаходити шляхи їх вирішення.
ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.	№ 1	РН НД 1.12. Аналізувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для забезпечення потреб своєї професійної діяльності.
ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	№ 1	РН НД 1.13. Вільно використовувати в адвокатській діяльності доступні інформаційні технології і бази юридичних даних.
ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.	№ 1	РН НД 1.14. Працювати в команді разом з іншими адвокатами, формуючи власний внесок у досягнення поставленого правового завдання.
ПРН18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування	№ 1	РН НД 1.15. Розуміти основні правові та етичні засади взаємодії адвоката з клієнтом. РН НД 1.16. Надавати роз'яснення з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів,

національної правової системи.		відповідно до вимог адвокатської етики, належного дотримання принципу конфіденційності й уникнення конфлікту інтересів.
ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	№ 2	РН НД 2.1. Складати проект ордеру адвоката, довіреності на представництво інтересів адвоката в суді. РН НД 2.2. Розробляти проекти угоди адвоката про надання правової допомоги у різних видах адвокатської діяльності.
ПРН22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	№ 2	РН НД 2.3. Розуміти правову природу і різновиди захисту адвокатом підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні.
ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	№ 2	РН НД 2.4. Характеризувати форми представництво адвокатом прав та законних інтересів осіб у цивільному судочинстві. РН НД 2.5. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві.
ПРН1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні й пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№ 2	РН НД 2.6. Розуміти і пояснювати специфіку діяльності адвоката в системі безоплатної правової допомоги. РН НД 2.7. Розміти і пояснювати сутність і правове регулювання конституційного судочинства, а також ролі адвоката у ньому.
ПРН1.3. Аналізувати питання про доцільність використання альтернативних засобів у вирішенні юридичних конфліктів і суперечок.	№ 2	РН НД 2.8. Орієнтуватися в можливостях інституту медіації для адвоката у різних видах судочинства.
ПРН1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно до своїх професійних статусів.	№ 2	РН НД 2.9. Формулювати проект правової позиції адвоката у справах адміністративної юрисдикції. РН НД 2.10. Розуміти зміст і різновиди правової допомоги адвоката у справах господарської юрисдикції.

